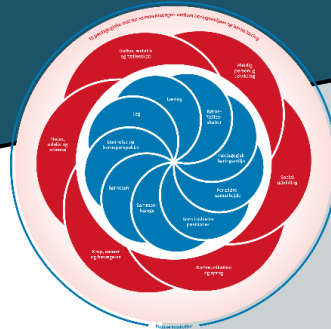

DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN HØRNING DAGTILBUD 2022/2023

Børnehuset Elmehøjen

INDHOLD

Introduktion til den styrkede pædagogiske læreplan.....	2
Fælles for Hørning Dagtilbud	4
Vision og værdier samt pædagogiske tilgange.....	4
Det pædagogiske grundlag – fælles pejlemærker i dagtilbuddet.....	5
Barnesyn.....	6
Dannelse og børneperspektiv	6
Leg og børnefællesskaber	7
Læring og det pædagogiske læringsmiljø	8
Samarbejde med forældre om børns læring	8
Børn i udsatte positioner	9
Et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter overgange i barnets liv	9
Lokalt for den enkelte afdeling.....	11
Præsentation af afdelingen	11
Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	13
Samarbejde med forældre om børns læring	15
Børn i udsatte positioner	17
Et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter overgange i barnets liv	19
Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan	21
Inddragelse af lokalsamfundet	21
Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.....	23
De seks læreplanstemaer	25
Alsidig personlig udvikling	26
Social udvikling.....	28
Kommunikation og sprog.....	30
Krop, sanser og bevægelse	32
Natur, udeliv og science	34
Kultur, æstetik og fællesskab	36
Evalueringskultur	38

INTRODUKTION TIL DEN STYRKEDE PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

Den pædagogiske læreplan skal danne grundlag for det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud i Danmark. Vores skriftlige læreplan følger de nationale krav og tager udgangspunkt i de grundlæggende elementer i det såkaldte *fælles pædagogiske grundlag*.

Læreplanen er en kortfattet, præcis og retningsgivende beskrivelse af, hvordan vi i vores daglige pædagogiske praksis, tager udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag og de 12 retningsgivende mål, der er lovgivningsmæssig fastsat inden for de seks læreplanstemaer. Vores beskrivelser består af korte retningsgivende refleksioner og praksiseksempler.

Læsevejledning:

Vores pædagogiske læreplan er inddelt i de 2 hovedafsnit – *"Fælles for Hørning Dagtilbud"* og *"Lokalt for den enkelte afdeling"*.

Hovedafsnittet *"Fælles for Hørning Dagtilbud"* indeholder en beskrivelse af dagtilbuddets fælles vision, værdier og pædagogiske tilgange samt en fremstilling af dagtilbuddets fælles pejlemærker for det pædagogiske grundlag. I lovgivningen beskrives det pædagogiske grundlag som bestående af 9 elementer. I vores læreplan har vi valgt at reducere disse elementer til 7. Således er elementerne "Leg" og "Børnefællesskaber" sammentænkt i elementet "Leg og børnefællesskaber", mens elementerne "Læring" og "Pædagogisk læringsmiljø" er sammentænkt i elementet "Læring og pædagogisk læringsmiljø".

Indholdet under hovedafsnittet *"Lokalt for den enkelte afdeling"* er udarbejdet af de enkelte børnehuse i dagtilbuddet. I denne del beskrives det, som påkrævet i lovgivningen, hvordan det pædagogiske personale i det specifikke hus arbejder med fire af elementerne i det pædagogiske grundlag, med øvrige krav til læreplanen samt med de seks læreplanstemaer ud fra de i lovgivningen fastsatte mål.

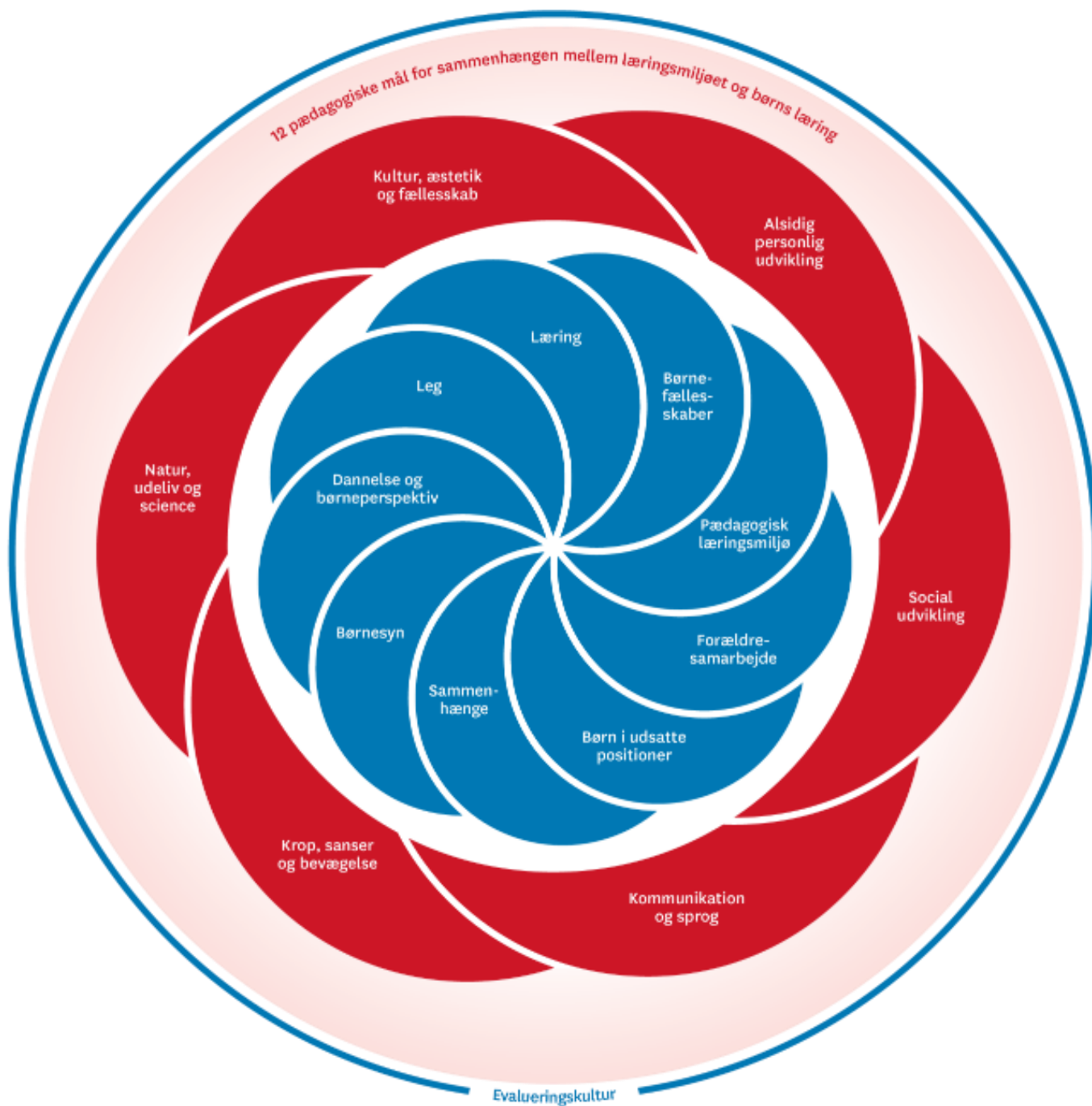

Illustration af de primære indholdselementer i den styrkede pædagogiske læreplan.

FÆLLES FOR HØRNING DAGTILBUD

VISION OG VÆRDIER SAMT PÆDAGOGISKE TILGANGE

”Alle børn og unge i Skanderborg har ret til et godt børne- og ungeliv, hvor børn og unge overvejende har oplevelsen af glæde, tryghed, engagement, begejstring og robusthed i forhold til livets udfordringer” (Skanderborg Kommunes sammenhængende børnepolitik).

I Hørning Dagtilbud arbejder vi ud fra Skanderborg Kommunes vision ”Mennesker møder mennesker” samt kommunens 4 kulturforstærkere:

- Vis tillid
- Skab relationer
- Del ressourcer
- Tænk nyt

Hørning Dagtilbud er også en del af distriktssamarbejdet/lokalsamfundet i Hørning, hvor vi har beskrevet 4 vigtige forudsætninger for børn og unges trivsel:

1. Alle voksne har ansvar for børns trivsel
 - De voksne samarbejder
 - De voksne har pligt og ret til at blande sig
2. Alle børn skal have en voksen de har tillid til
 - De voksne stiller sig til rådighed
 - De voksne inddrager børnene i aktiviteter
 - De voksne er gode rollemodeller
3. Alle forældre skal vide, hvordan de kan og skal bidrage
 - Foreninger og institutioner kommunikerer tydeligt deres værdier og holdninger
 - Foreninger og institutioner udtrykker deres forventninger til forældrene
4. Alle børn skal opleve at have en ven
 - De voksne skaber rammer, som styrker trivslen og muliggør dannelsen af venskaber

I Skanderborg Kommune arbejder vi i alle dagtilbud med "At lære at lære". Det er en specifik tilgang, som har fokus på at understøtte barnets muligheder for at udvikle sine kompetencer og lykkedes i at øve sig, frem for at nå et konkret mål.

I Hørning Dagtilbud betyder det, at vores pædagogiske praksis bygger på en ressourceorienteret og relationel tilgang, hvor relationerne er med til at skabe udvikling og sikre barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring.

Dette gøres blandt andet med fokus på processen frem for målet – Vi italesætter og visualiserer de udviklings- og læringsprocesser, som barnet indgår i. Vi øver os!

For at lære mest muligt må børnene have et udviklende tanke sæt, (Growth mindset), der giver dem mod til at træde ud af deres komfortzone for at lære og troen på, at de kan blive dygtigere ved at gøre en indsats.

Vi har fokus på at understøtte barnets muligheder for at udvikle sine kompetencer og lykkedes i at øve sig. Ved at fokusere på barnets fremskridt frem for et konkret resultat, får børnene lyst og mod til at lære, da de kan se, at de rykker sig ved at øve. Gennem barnets leg og aktiviteter hjælper vi med at besvare spørgsmålene: Hvad vil jeg opnå? Hvordan klarer jeg mig indtil videre? Hvad er mit næste skridt?

DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG – FÆLLES PEJLEMÆRKER I DAGTILBUDET

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag. (...) Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark" (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold)

I de efterfølgende afsnit beskrives de 7 fælles pejlemærker, der danner udgangspunkt for det pædagogiske grundlag i Hørning Dagtilbud.

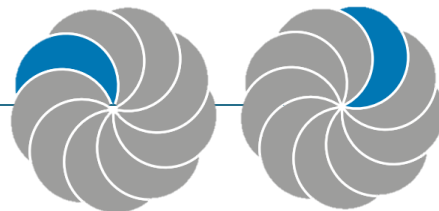
BARNESYN

1. Det pædagogiske personales opgave er at møde barnet, så det føler sig set, hørt og forstået og dermed lærer at forstå sig selv og sin omverden.
2. Det pædagogiske personales opgave er at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn oplever samhørighed og medbestemmelse.
3. Det pædagogiske personale skal skabe et pædagogisk læringsmiljø, der tager udgangspunkt i barnets nærmeste udviklingszone og hvor både den børne- og vokseninitierede leg er de grundlæggende elementer i vores pædagogiske praksis.

DANNELSE OG BØRNEPERSPEKTIV

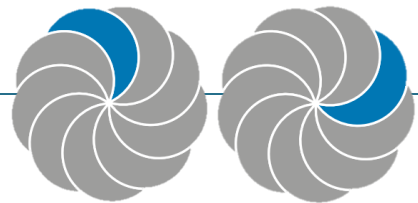
1. Det pædagogiske personale skal gennem demokrati og fællesskab skabe rum og plads til børnenes selvforståelse, forskelligheder samt forståelse af sociale normer.
2. Det pædagogiske personales rolle er at være nysgerrige på barnets perspektiver. Vi inviterer barnet til at være aktivt deltagende og medbestemmende i forhold til at skabe egen læring.
3. Det pædagogiske personale tager udgangspunkt i den gode fortælling om barnet, hvilket bidrager til barnets måde at begribe og handle på i relation til andre.

1. Det pædagogiske personale skal skabe et nysgerrigt og alsidigt læringsmiljø, hvor der er fokus på legen som noget, der opstår, udvikler og bevæger sig imellem børn.
2. Det pædagogiske personale skaber mulighed for børnenes dannelse af relationer med udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer og udfordringer.
3. Det pædagogiske personales rolle er at præsentere børnene for forskellige deltagelsesmuligheder i legen, så børnenes egne initiativer og muligheder for at afprøve forskellige positioner imødekommes. Vi skal være opmærksomme på egen positionering (gå foran/ved siden af/bagved).

LÆRING OG DET PÆDAGOGISKE LÆRINGSMILJØ

1. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe forudsætningerne for læring gennem tryghed, forudsigelighed og positiv kommunikation.
2. Det pædagogiske personale skal skabe et pædagogisk læringsmiljø med en organisering, hvor vi følger børnenes spor med plads til undren, nysgerrighed og at øve sig.
3. Det pædagogiske personale skal sætte rammer for meningskabende læringsfællesskaber, såvel i de daglige rutiner som i den voksen- og børneinitierede leg.

SAMARBEJDE MED FORÆLDRE OM BØRNS LÆRING

1. Det pædagogiske personale skal med udgangspunkt i det enkelte barns læring tilgå forældresamarbejdet ud fra en anerkendelse af familiens værdier, normer og kultur.
2. Det pædagogiske personales opgave er at skabe trygge og tillidsfulde rammer, som bygger på en realistisk forventningsafstemning mellem hjem og dagtilbud.
3. Det pædagogiske personales opgave er at tydeliggøre faglighed og hensigter, så der skabes sammenhæng og kontinuitet mellem hjem og dagtilbud.

BØRN I UDSATTE POSITIONER

1. Det er det pædagogiske personales opgave, gennem struktur og forudsigelighed, at skabe trygge og inkluderende læringsmiljøer, hvor børnenes ressourcer og kompetencer er i centrum.
2. Det pædagogiske personale skal være bevidste om deres positionering (gå foran, bagved eller ved siden af), i samspillet med børnene.
3. Det pædagogiske personale skal sikre et tæt samarbejde med forældrene og de tværfaglige samarbejdspartnere for at få et helhedsorienteret perspektiv på barnets udviklingspotentialer.

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ, DER UNDERSTØTTER OVERGANGE I BARNETS LIV

1. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe et læringsmiljø, hvor positive relationer og fællesskaber danner rammen og forudsætningen for den trygge overgang.
2. Det er det pædagogiske personales opgave at skabe en tryk overgang, som understøtter børnenes mod på nye udfordringer, vedholdenhed og nysgerrighed.
3. Det pædagogiske personale skal gennem vidensdeling og samarbejde med familien skabe forudsigelighed og genkendelighed til overgangene i barnets liv.

Præsentation af Elnehøjen

Pædagogiske kerneværdier

"Ingen kan alt – sammen kan vi meget!"

"Når man indgår i en relation, står man altid med et lille stykke af den andens liv i hænderne."

Elnehøjen åbnede i februar 2019 og er normeret til 30 vuggestuebørn fordelt på Grønærestuen og Bønnestuen samt 62 børnehavebørn fordelt på Blommestuen, Jordbærstuen, Kirsebærstuen og storbørnsgruppen på Blåbærstuen.

Selve huset er indrettet med et stort åbent fællesrum og det åbne køkken, som huset centrum. I tilknytning til fællesrummet er der et stort motorikrum med en fleksibel glasåbning, så lyset strømmer igennem. Huset er omgivet af 3 store legepladser, som fortsat er under udvikling. De er indrettet med varieret terræn, aktivitetsstativer både til store og små, bålhytter og et mindre "skovområde".

I personalegruppen er der en meget høj andel af pædagogfagligt uddannet personale. Vi har fuldkostordning og maden, vi spiser, fremstilles i vores åbne køkken af køkkenfagligt personale. Vi laver ugentlig mad over bål og børnene laver sylteprojekter, bager og skræller.

Elnehøjen er praktikinstitution, hvilket betyder, at vi også har en pædagogstuderende ansat i huset og ofte har pædagogisk assistent studerende og cateringelev i køkkenet.

Vi er opdelt i vuggestuegrupper, børnehavegrupper og en storbørnsgruppe, men vi er også ét stort fællesskab med ansvar for hinanden. Vi er sammen på kryds og tværs i aktiviteter, fællessamling om fredagen og eks når de ældste vuggestuebørn deltager på besøg i børnehaven. Vi har en del fælles traditioner: julefest, sommerfest, bedsteforældredag, motionsdag, høstuge og fastelavn. Men også i dagligdagen er det vigtigt for os, at børnene er trygge i hele huset – vi besøger hinanden, tager på ture sammen osv.

For de fleste børn tager det lidt tid at blive helt trygge i en ny vuggestue/børnehave, og vi har et pædagogisk fokus på, sammen med forældrene, at skabe den bedste overgang for barnet. Det samme gælder, når barnet skal videre til skolen. En tryk start for alle!

Præsentation af Elmehøjen

Elmehøjens fornemmeste opgave er at tilrettelægge inkluderende læringsmiljøer for det enkelte barn og grupper af børn, så de trives og udvikler sig. I samarbejde med forældrene ser vi på det hele barn, og på sammenhængen mellem hjem og institution. Vi ønsker et samarbejde, hvor vi gensidigt benytter den viden, og de muligheder, som henholdsvis forældre og personale besidder. Den pædagogiske praksis i Elmehøjen tager udgangspunkt i en grundlæggende forståelse af, at mennesker er forskellige - alle kan noget, men ingen kan alt! Vi måler ikke på barnets aktuelle kompetencer, men vi ser på, om der sker en udvikling for barnet.

I Elmehøjen møder vi hvert enkelt barn med en åben, nysgerrig og reflekterende tilgang - og uden et fast sæt af forventninger. Vi ser det enkelte barn som et unikt væsen, og vi tilpasser løbende den pædagogiske indsats i overensstemmelse med den aktuelle børnegruppes ressourcer og udviklingsmæssige behov.

Personalet er fælles om at løse vores kerneopgave - alle kerneydelser er vigtige. I det professionelle arbejds- og læringsfællesskab har vi fokus på at være nysgerrige på intentionerne og mulighederne – både børnenes, forældrenes og hinandens.

Hvad betyder det så?

Nærvær og omsorg, fordi barnet kun har én barndom og har brug for at spejle sig i os; barnet har brug for, at blive hørt og set, at blive guidet og støttet. Barnet har brug for at opleve og sanser verden, sammen med et erfarent nervesystem til at spejle sig i. Vi vil være de voksne som ser, hvornår der er brug for en hånd på balancebommen eller til at kravle ned af stolen, men du skal også kunne opmuntre til at prøve selv og være klar når der er brug for et kram, når det er svært at sige farvel.

Fællesskaber, fordi det er her barnet øver sig i at lege, barnet bearbejder og omsætter indtryk i leg og sprog, øver sine sociale kompetencer....og vigtigst af alt, at barnet oplever at høre til og være en vigtig del af et fællesskab. **Struktur**, fordi barnet har brug for en genkendelig hverdag - det skaber tryghed, og dermed opstår der rum til at skeje ud, finde på nyt, få ideer og slå sig løs. Strukturen baserer sig på at skabe kvalitet hele dagen og at læringen i rutinerne er en vigtig del af vores dag – som beskrevet i den styrkede læreplan (kan læses på AULA).

Glæde, fordi følelser smitter, og mennesker har brug for at være i et positivt miljø. Et miljø hvor vi ser muligheder, møder hinanden med nysgerrighed, og hvor vi er forpligtede til at give plads til hinanden...et miljø hvor humoren har en stor plads, og hvor barnet kan kigge ind i smilende voksenøjne.

Samarbejde, fordi samarbejdet i personalegruppen er afgørende for kvaliteten; vi er afhængige af hinandens kerneydelser når kerneopgaven skal løftes. Vi skal tør turde, vi skal sætte mål sammen, vi skal lave fejl sammen og vi skal lykkes sammen.....samarbejdet med forældrene bygger bro mellem hjem og institution. Forældrene er eksperter på deres eget barn og vi er eksperter på pædagogik. Sammen kan vi bruge hinanden og skabe de bedste trivselsmuligheder for det enkelte barn

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i dagtilbuddet hele dagen etableres et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter og daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes. Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi hele dagen skaber et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Elmehejlen tillægger vi alle dele i vores pædagogiske læringsmiljø fra kl. 6.30 – 17.00 lige stor betydning. Den voksne indgår som et vigtigt element og har en bevidsthed om betydningen af den påvirkning, man har på det pædagogiske læringsmiljø.</p> <p>Vi ønsker at skabe en dagligdag for børnene, som har en tydelig og forudsigelig dagsrytme, og som justeres til de enkelte aldersgrupper. Vores hverdag veksler imellem rutinesituationer, vokseninitierede aktiviteter og den børneinitierede leg.</p> <p><u>Barnet skal opleve:</u></p> <p>Nærvær, fordi barnet har brug for et modent nervesystem at spejle sig i.</p> <p>Tryghed, fordi det danner udgangspunkt for at være og for at turde.</p> <p>Udfordringer, fordi barnet har brug for at opleve sig selv og egne kompetencer i nye kontekster for at udvikle sig.</p> <p>Smil, fordi den gode grundstemning er afgørende for barnets psykiske tryghed.</p>	<p><u>Læringsmiljø:</u></p> <p>Barnet skal indgå i en hverdag, hvor den sproglige understøttelse, den fysiske indretning og den psykiske grundstemning er en tydelig pædagogisk indsats.</p> <p>Der skal ses visuel støtte i børnehøjde, rum i rummene, rum som barnet kan afkode, variation i farver og materialer.</p> <p>Personalegruppen og den enkelte medarbejder har løbende fokus på krop, stemme og mimik – at vi smitter og børnene spejler sig i os.</p> <p><u>Børneinitieret leg:</u></p> <p>Børns leg er en intuitiv måde at øve sig i samspil og en måde, hvorpå børnene bearbejder oplevelser og de voksnes verden. Vi sørger for at være tæt på og har øje på de børn, som har ekstra brug for at lære at lege.</p> <p>De pædagogiske fokuspunkter er, at alle børn oplever at have nogle at lege med – at de altid har en, som vil lege med dem. Fællesskabet er i fokus</p> <p>Vi skal være meget observerende på, hvornår det enkelte barn har behov for, at vi går henholdsvis foran, ved siden af og bagved.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi ønsker at skabe kvalitet i læringsmiljø og pædagogik hele dagen. Vi har løbende fokus på at udnytte personaleressourcer bedst muligt – også i ydertimerne på dagen.</p>	<p><u>Planlagte vokseninitierede aktiviteter:</u> Personalet planlægger aktiviteter, som understøtter det aktuelle læreplansmål, og som passer til børnegruppens behov og udviklingsniveau.</p> <p>I Elmehøjen er et fokus, at vokseninitierede aktiviteter foregår over hele dagen, frem for at være centreret om formiddagen. Vi opdeler børnene i mindre grupper alt det vi kan, og sørger for at vi samler alle børn så sent som muligt om eftermiddagen.</p> <p><u>Spontane aktiviteter:</u> Vi har øje for børnenes initiativer i forhold til interesser, noget det de fortæller om, de har oplevet derhjemme og så videre. Det griber vi og går enten bagved, ved siden af eller foran alt efter behov.</p> <p><u>Daglige rutiner:</u> Børnene er i forbindelse med måltider med til at: dække rulleborde, dække borde og rydde ud.</p> <p>Derforuden har vi en fælles opgave med at rydde op efter leg, administrere egen garderobe og så videre.</p> <p>Alle disse rutiner tilpasses barnets udviklingsniveau. Men vi er ét stort fællesskab og vi har et fælles ansvar.</p> <p>Vi opfordrer forældrene til at lade børnene selv deltage og tage medansvar i forhold til deres tøj, deres garderobe, at sige hej/farvel og så videre.</p> <p>Alle kan bidrage og vi føler os vigtige, når vores bidrag er vigtigt.</p>

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi samarbejder med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Forældrene er eksperter på deres eget barn og personalet er eksperter på pædagogik. Samarbejdet mellem forældre og personale er afgørende for barnets trivsel og udvikling, og vi skal være i kontinuerlig dialog. Det har begge parter ansvar for</p>	<p><u>Hverdag:</u> Dialogen i hverdagen vægtes højt, og hvis det ikke er en mulighed i hente-bringe-situationerne, kan forældre og personale ringe sammen eller skrive sammen i Aula. Børns ører skal ikke lytte til voksensnak.</p> <p><u>Arrangementer:</u> I Elmehøjen har vi et meget aktivt forældreaktivitetsudvalg, som hjælper til ved sociale arrangementer, og som selv søsætter forskellige arrangementer over året. Dette for at hjælpe børnenes fællesskaber i deres nærmiljø godt på vej.</p> <p>I Elmehøjen holder vi sommerfest, bedsteforældredag, forældremøde, julefest, forældrekafe/båldag og arbejdsdag. I disse sammenhænge inviteres forældrene/bedsteforældrene ind hen over året.</p> <p><u>Samtaler:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Inden barnet starter i Elmehøjen tilbydes der et hjemmebesøg fra en medarbejder på gruppen. • Når barnet har gået i Elmehøjen/på en ny gruppe i 3-6 måneder, tilbydes en trivselssamtale med en medarbejder fra gruppen. Dette gælder dog ikke i storbørnsgruppen.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
	<ul style="list-style-type: none"><li data-bbox="805 349 1382 495">• Ved overgangen fra vuggestue til børnehave tilbydes der en overleveringssamtale med deltagelse af personale fra begge steder.<li data-bbox="805 546 1394 651">• Inden skolestart (februar/marts) tilbydes der en før-skolesamtale med en medarbejder fra storbørnsgruppen.<li data-bbox="805 703 1417 770">• Der tilbydes herudover altid samtaler, hvis der skulle være behov for det.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så deres trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi skaber et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, udvikling, læring og dannelse fremmes.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Et barn i en udsat position er et barn, der er i risiko for at stå uden for fællesskabet i en kortere eller længere periode. Et barn hvis omstændigheder gør, at barnet ikke har de kontekstuelle eller indre ressourcer til at begå sig på lige fod med andre.</p> <p>Barnet er ikke nødvendigvis født ind i den udsatte position. Der kan opstå kriser/sorg, som bringer barnet i en udsat position i en periode. Barnet, som befinder sig i en udsat position, har brug for, at det pædagogiske personale skaber et læringsmiljø, som tilgodeser barnets individuelle betingelse for deltagelse i fællesskabet.</p>	<p>Vi skal være i god dialog med forældrene og være opsøgende på viden omkring barnets hele liv og sociale vilkår.</p> <p>Vi skal sikre trygge og stimulerende læringsmiljøer ud fra hvert enkelt barns perspektiv og behov, herunder have fokus på forudsigelighed samt nærværende- og anerkendende voksenrelationer.</p> <p>Vi indgår i tværfagligt samarbejde med andre fagpersoner og konsulenter.</p> <p>I løbet af dagen afvikler vi pædagogisk målrettede aktiviteter med de børn, der har brug for særlig tilrettelagt tid med en voksen, enten alene eller i små grupper.</p> <p>Det kan være et barn, som har brug for en sproglig indsats, hvor vi laver dialogisk læsning, regellege med sprogligt fokus og så videre.</p> <p>Det kan være et barn, som har brug for at øve sig i at læse andres udtryk og derfor har behov for, at vi benytter "Fri for mobberi", iværksætter små grupper med fokus på at udvikle lege sammen eller at vi har et særligt fokus på at sætte ord på andres udtryk, når vi støtter barnet.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
	<p>Det kan også være et barn, hvis forældre er midt i en skilsmisse, der gør, at barnet har brug for ekstra nærvær og voksenstøtte i løbet af hele dagen.</p> <p>Vi har uddannede NUSSA-vejledere, som afvikler forløb for børn, der kan drage nytte af dette.</p>

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ, DER UNDERSTØTTER OVERGANGE I BARNETS LIV

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng i forbindelse med overgange i barnets liv.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi tilrettelægger vores pædagogiske læringsmiljø, så det understøtter overgange i barnets liv.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Forældrene er eksperter på deres eget barn, og vi har den pædagogfaglige indsigt. I den bedste kombination af dette, kan vi berige hinanden og dermed give barnet det bedste institutionsliv.</p> <p>Derfor lægger vi stor vægt på den gode dialog, både i hverdagen og når, der er behov for dybere snakke.</p> <p>Det vigtigste er den trygge tilknytning og den glidende overgang, så barnet og familien kan vænne sig lige så stille til det nye – uanset hvilken overgang der er tale om.</p>	<p><u>Fra hjem/dagpleje til vuggestue:</u> I det første møde med Elmehøjen er den trygge tilknytning alt afgørende.</p> <p>Sammen med forældrene aftales en indkøring, som passer godt til barnet og familien, og vi lægger stor vægt på, at barnet får en tryk tilknytning til det faste personale på teamet.</p> <p>Dialogen er i højsædet, og jo bedre vi kommunikerer, jo større indsigt og tryghed kan både barn og forældre opnå.</p> <p><u>Fra vuggestue til børnehave:</u> Den glidende overgang er vigtig, og vi starter overgangen i god tid (min. 1 måned) før, barnet starter i børnehave. Vuggestuepersonalet og barnet besøger børnehaven mere og mere.</p> <p>Vi ser på det enkelte barn og dets forudsætninger og behov. Nogle børn er hurtigere trygge og klar end andre. Det vigtigste er, at barnet opnår en tryk tilknytning til børnehavegruppens personale og at det bliver tryk i de nye rutiner.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
	<p><u>Fra børnehave til skole:</u></p> <p>Det sidste år i børnehaven inden skolestart, rykker barnet i storbørnsgruppe. Her arbejdes især med barnets alsidige personlige udvikling og sociale kompetencer.</p> <p>I storbørnsgruppen bygges der videre på alt det, der har været fokus på i hele børnehavetiden, men i dette sidste år øges arbejdet med selvhjulpenhed og mod.</p> <p>Vi besøger skolerne, og vi øger løbende fokuset på at tale om alt det, der skal ske.</p> <p>Samarbejdet med forældrene handler nu mere om, at vi sammen klæder børnene på til at mestre eget liv – de skal øve sig, før de kan.</p>

INDDRAGELSE AF LOKALSAMFUNDET

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi inddrager lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
	<ol style="list-style-type: none">1. Vi benytter private og kommunale kulturtilbud.2. Vi benytter offentlig transport til Skanderborg og Århus.3. Vi benytter lokalområdet – natur, tilbud og faciliteter.4. Vi benytter Naturbussen til at komme rundt i Østjylland.5. Vi benytter biblioteket og sprogsporet.6. Vi ønsker at besøge skoler, samarbejde med plejehjem og så videre.7. Vi har et forældreaktivitetsudvalg.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler

DET FYSISKE, PSYKISKE OG ÆSTETISKE BØRNEMILJØ

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv og børns oplevelse af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Nedenfor beskrives det, hvordan vi integrerer det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Elmehøjen skal det enkelte barn møde et samlet læringsmiljø, som, bedst mulig, understøtter barnets muligheder for at trives og udvikles.</p> <p>Læringsmiljøet tilpasses løbende efter den aktuelle børnegruppe og de lovmæssige ændringer i forhold til krav og retningslinjer. Dette skaber læringsmiljøer, der tilgodeser børneperspektivet og demokratiske læreprocesser.</p> <p><u>Fysisk læringsmiljø:</u> Vores fysiske læringsmiljø udspringer af, at børn, forældre og personale samarbejder for at udnytte potentialet bedst muligt. Vi søger derfor løbende at skabe tidssvarende og børnerelateret indretning både på inde- og udearealet, hvor vi også lader os imødekomme af børnenes idéer. Det fysiske læringsmiljø skal kunne afkodes af børnene, det skal være indbydende og det skal visuelt hjælpe dem på vej i leg og i læring.</p> <p>Det fysiske læringsmiljø skal være differenceret og give mulighed for, at barnet kan søge både store og små rum, stilhed og støj, samt flere materialer og farver.</p>	<p><u>Fysisk Læringsmiljø:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Der skal være små rum og store rum – der skal være kroge og huler, så barnet har mulighed for at være i ro, hvis det er behovet og store rum, hvis barnet har behov for at lege vildt.• Barnet skal kunne afkode et rum og nemt se "Hvad kan jeg her - hvad inviterer dette rum mig til?"• Der skal være visuel understøttelse - som hjælper barnet med at navigere i dagligdagen og med at afkode sammenhænge - og som taler til barnets indre refleksioner og forståelser.• Der skal være et tilpasset støjniveau, en god temperatur og et passende lys, så der er rart at være.• Der skal være en sprogstimulerende tilgang, hvor barnet møder bogstaver, sprogrige talende voksne og har mulighed for at samtale.• Der skal være flere farver og materialer.• Udendørs skal børnene kunne bruge naturens elementer (jord, vand, luft ... ikke ild) i deres leg. Der skal være kuperet og overskueligt med voksne i umiddelbar nærhed.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p><u>Psykisk læringsmiljø:</u> Barnet skal indgå i et psykisk læringsmiljø, som er nærværende, anerkendende og varmt. Barnet skal opleve et miljø, hvor der er plads til at turde, og til at prøve. Et miljø, hvor der er en hånd til hjælp, når der er brug for det, og en guidende voksen til at hjælpe på vej til at lære noget nyt. Hvor der er en voksen klar med en krammer, når man savner sine forældre.</p> <p>Det vi udstråler, det smitter, og personale og forældre har ansvaret for at have en åben og nysgerrig tilgang til alle.</p> <p>Personalet er guidende og understøtter børnene i at løse konflikter. Alt efter alder og behov, lærer barnet løbende redskaber til at lave aftaler i leg, løse konflikter og finde løsninger.</p> <p><u>Det æstetiske læringsmiljø:</u> Barnet skal opleve et bredt spekter af æstetiske indtryk og sanselige påvirkninger. Både i rumindretningen, i udemiljøet og i de aktiviteter, barnet indgår i, skal det have mulighed for at opleve forskellige materialer, lyde og andre sansemæssige indtryk.</p> <p>Barnet skal have medindflydelse på den æstetik, som omgiver dem og som de indgår i. Personale og forældre skal være undersøgende på, hvad barnet interesserer sig for og hvad de med fordel kunne prøve at deltage i. Barnet skal inddrages i indretningen af rum og aktiviteter.</p>	<p><u>Psykisk læringsmiljø:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Vi skaber positive og anerkendende relationer mellem barn-barn, barn-voksen og voksen-voksen. • Vi inviterer børn med ind i demokratiske processer og understøtter børnenes egne demokratiske processer. • Vi har fokus på, at alle hører til et fællesskab – at alle har en ven. • Vi benævner og spejler børns følelser, handlinger, intentioner og initiativer. • Vi følger børnenes spor. • Vi guider børnene i fællesskabet ved at justere på egne positioneringer (foran, ved siden og bagved). • Med det løbende tema "Fri for mobberi", arbejder vi med gensidig respekt og problemløsningsstrategier. • Forældre og personale er ansvarlige for at smitte med smil, varme og nysgerrighed. Grundstemningen hviler på de voksnes skuldre. <p><u>Æstetisk læringsmiljø:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Alle børnearealer indrettes, så de passer til den aktuelle børnegruppe. • Både grupperum og fællesarealer indrettes med "rum i rummet". • Der holdes løbende opryddet og indbydende. • Der er piktogrammer og billeder på kasser, skuffer og så videre. • Der hænges billeder og børnekreationer op i børnehøjde efter læreplanteværk (disse udskiftes løbende). • Der luftes ud og justeres i lyset. • Vi taler sammen - vi råber ikke sammen. Kun ude under åben himmel kan vi råbe helt op til skyerne.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring, herunder nysgerrighed, gåpåmod, selvværd og bevægelse, inden for og på tværs af følgende læreplanstemaer:

1. Alsidig personlig udvikling
2. Social udvikling
3. Kommunikation og sprog
4. Krop, sanser og bevægelse
5. Natur, udeliv og science
6. Kultur, æstetik og fællesskab.

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes alsidige personlige udvikling.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Elmehøjen har vi fokus på barnets udviklingsPROCES frem for på mål. Ingen børn er ens, og børn skal ikke sammenlignes.</p> <p>Der skal være deltagelsesmuligheder for alle børn, og de læringsmiljøer, vi etablerer, skal være differentierede og inkluderende.</p> <p>Børnene skal have mulighed for at indgå i små og store fællesskaber, som kan understøtte deres relationsdannelse.</p> <p>Børnene skal møde en tryk, forudsigelig og struktureret dag med kendte og nærværende</p>	<p>I Elmehøjen arbejder vi med gentagelser og forudsigelighed. Det gør vi ved, at dagene har den samme struktur. Vi benytter piktogrammer og visuel understøttelse i børnehøjde, vi har faste pladser ved spisning og lur, og vi tilstræber, at personalet bedst muligt kommer rundt på alle grupper, så børnene har en tryk relation til dem.</p> <p>Barnet skal kunne afkode et rum – hvad kan jeg lave her? Det skal være tydeligt, hvad rummet indbyder til (læse, motorisk udfoldelse, tegne/spille, rolleleg osv.).</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>voksne. På den måde kan barnet øve sig, prøve nyt og bevæge sig ud i verden, men altid have en sikker favn at vende tilbage til.</p> <p>Det pædagogiske personale er rollemodeller, som har stor betydning for barnets spejling, både hvad angår følelser og krop.</p> <p>Det pædagogiske personale møder barnet som det er, og skaber med nærvær, et indgående kendskab til barnet. På den måde kan personalet skabe de bedste deltagelsesmuligheder for det enkelte barn.</p>	<p>Der skal være opdelt rum, så barnet kan søge i små fællesskaber eller at være alene.</p> <p>Personalet stiller sig til rådighed. Det vil sige, at personalet er fordelt, så barnet altid har en voksen i nærheden, som kan hjælpe, støtte og give tryghed. Dette er både udenfor og indenfor.</p> <p>Personalet sidder ved de forskellige borde og spiser. De fordeler sig på henholdsvis badeværelse, garderobe og stuen efter måltidet, når vi skal ud. Om morgenen og om eftermiddagen fordeles personalet på stuen, i fællesrummet og i garderoben. På denne måde er vi klar til at modtage/sige farvel, til at fordybe os med de børn, som har behov for det samt til at støtte i leg og foretage os alle de praktiske gøremål.</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Social udvikling:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes sociale udvikling.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Elmehøjen ser vi menneskers forskellighed som en ressource - vi har alle sammen noget at tilbyde i fællesskaberne.</p> <p>Vi understøtter børnene i at øve sig, når noget er udfordrende. Personalet tilbyder guidning og hjælp alt efter børnenes behov – ”Vi går enten foran, ved siden af eller bagved”.</p> <p>Børnene skal drage deres egne erfaringer i et trygt miljø med kendte voksne</p> <p>Vi strukturerer en hverdag for børnene, så alle børn tilbydes at indgå i både små og store fællesskaber.</p> <p>Legen er en øvebane, hvor barnet øver sig i at være en del af fællesskabet: i at give og modtage udtryk for lyster og behov - i at</p>	<p>Personalet hjælper børnene til at få øje på andres kompetencer og forcer. Vi arbejder med ”Fri for mobberi”, som redskab til at tale om, og lære at få øje på, andre børns udtryk og reaktioner.</p> <p>Børnene er tilknyttet en stue med faste trygge personaler. På den måde har personalet et indgående kendskab til det enkelte barn, og hjælper og støtter i de sociale kontekster, lige der hvor barnet har behov.</p> <p>Vi arbejder også i årgange og på tværs af stuer – med udgangspunkt i barnets base på én stue. Børnene mødes på tværs i aktiviteter, traditioner, ture og leg.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>håndtere konflikter og i at afstemme sig – samt i at aflæse andres, og give udtryk for egne, grænser og signaler.</p> <p>Alle børn skal være en del af et fællesskab og alle skal have trygge relationer til andre børn og til personalet.</p>	

KOMMUNIKATION OG SPROG

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kommunikation og sprog:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter børnenes kommunikation og sprog.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Elmehøjen har vi fokus på vigtigheden af at skabe sprogligt understøttende læringsmiljøer over hele dagen.</p> <p>Børnene skal indgå i et alderssvarende sprogrigt miljø både verbalt og visuelt.</p> <p>Personalet er sproglige rollemodeller, såvel verbalt som kropsligt. Vi hjælper børnene med at sætte ord på og stiller os til rådighed for børnenes behov for spejling – ”krop imiterer krop, sprog imiterer sprog”.</p> <p>Børnene skal møde personale, som hjælper med at sætte ord på egne og andres hensigter, mimik og følelser.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Vi sætter ord på de ting vi laver i de daglige rutiner.• Laver pædagogiske aktiviteter som f.eks. dialogisk læsning, hit med lyden osv.• Vi understøtter børnenes relationsdannelse, så de har mulighed for både at spejle sig samt blive udfordret rent sprogligt• Visuel understøttelse i børnehøjde• De 5 turtagninger• Vi bruger meget tydelig mimik, kropssprog samt aflæser børnene vi kommunikerer med. (tegn til tale). Måske starte op med babytegn?• Vigtigt at gå ned i børnehøjde når vi snakker med børn.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
	<ul style="list-style-type: none"> • Tematisk sprogarbejde og de 5 turtagninger er vigtigt samt at lege med sproget. Visuel understøttelse. De 10 understøttende sprogstrategier. • Tegn til Tale, visuel understøttelse, fysisk læringsmiljø, fri for mobberi, Literacy som omhandler alt der har med tal og bogstaver at gøre, men også det talte sprog. Være opmærksomme på Literacy i det fysiske sprogmiljø. • Lave tematisk sprogarbejde ved at have et tema over noget tid, hvor man oplever et ord på flere forskellige måder (se, røre, lytte osv.) • Sørge for at tilrettelægge for sprogstimulerende aktiviteter i mindre grupper. • Lave klare aftaler omkring handleplaner og evaluering. Der er 1 person der er hovedansvarlig for at aftalerne omkring et barn bliver overholdt, men alle har et medansvar. • Vi går ind og iagttager og observerer børnenes leg. (relations skemaer som omhandler barn- barn relationen. • I Elmehøjen indretter vi de fysiske børnemiljøer, således de understøtter de bedste muligheder for at støtte børnenes sproglige udvikling (små miljøer, Litteracy, kodede rum, lavt støjniveau, mødet i øjenhøjde).

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Vi skal give børnene mulighed for at eksperimentere og for at mærke sig selv i forskellige sammenhænge. I motoriske aktiviteter, når de får udfordret sansesystemet og i samspil med få eller mange.</p> <p>Vi skal gå foran børnene, så børnene kan spejle sig i os. Vi skal prøve og turde, så barnet kan kigge på os og få lyst til at prøve. Kroppen og mimikken siger mindst lige så meget som ord.</p> <p>Vi sørger for, at der er fysiske læringsmiljøer, som giver muligheder, og sproglige miljøer, der kvalificerer de øvebaner, det enkelte barn har.</p>	<p>Vokseninitierede aktiviteter tilpasses det enkelte barn og gruppen, og bliver løbende ændret, så de tilbyder børnene nye muligheder.</p> <p>De fysiske rum både ude og inde kan bruges på mange måder.</p> <p>Barnet øver sig i at mestre, og når rammerne er overskuelige og inviterende, hjælper det barnet. Et overskueligt garderoberum giver muligheder for barnet. En struktureret aktivitet med tydelig sproglig guidning hjælper barnet til at turde.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Børnene øver sig og sanser hele dagen, og vi skal sørge for at give dem rammer at øve sig i. Dette både når de tager tøj på, vasker fingre, spiser, kravler op og ned af stolen med mere og i leg på legepladsen, på gåture i et ukendt område og i voksenstyrede aktiviteter.</p> <p>Barnet møder mange ting for første gang og det kræver meget af et lille barn at finde sig tilpas og tryk både i nye sansninger og i at øve sig på noget nyt.</p> <p>Personalet er rollemodeller og skal vise vejen. Børnene spejler sig både i andre børn og i voksne, og hvis vi viser "det er trygt og godt", så vil der banes en vej for barnet at gå på.</p>	<p>Personalet er rollemodeller. Hvis barnet skal forsøge at trille ned af en bakke, men er usikker, kan det skabe følge-lyst, at den voksne gør det først.</p> <p>Når barnet rører ved mudder, vand, går med bare tæer i græsset, slår en koldbøtte, aer hesten, lægger sig på jorden og lytter til fuglen - så er den voksne rollemodel og skal gå forrest. Hvis den voksne tør, så er det sikkert ikke farligt!</p>

Pædagogiske mål for læreplanstemaet Natur, udeliv og science:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundenhed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Elmehøjen ser vi naturen som et læringsrum, hvor børnene har mulighed for at gøre sig erfaringer med, og udvikle forståelse for sammenhænge i naturen.</p> <p>Vi inddrager naturen, så børnene kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturens elementer både på eget initiativ og i voksenstyrede aktiviteter.</p> <p>Vi inddrager oplevelser, som giver børnene mulighed for at opnå viden om bæredygtighed, så de fra start får mulighed for</p>	<p>Vi benytter vores legepladser hver dag og optimerer dem løbende som mulighederne opstår, med inddragelse af elementer, naturprojekter, indretning og forsøg.</p> <p>Alle børn er ude hver dag-alt afhængig af årstid og alder, er det forskelligt hvor meget.</p> <p>Personalet tilbyder aktiviteter som børnene kan deltage i, tilpasset aktuelt læreplanstema</p> <p>Vi laver bålmad hver uge.</p>

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>at se sammenhængen mellem mennesker, samfund og natur.</p> <p>Uderummet kan noget – og inderummet kan noget andet. Vi benytter begge dele over hele dagen, og vurderer, hvilket læringsmiljø, som egner sig bedst til den aktuelle børnegruppe og den givne aktivitet.</p> <p>Alle børn skal aktivt opleve, sanse og udforske uderummet alt efter alder, behov og kompetencer.</p> <p>Personalet skal være rollemodeller, som er nysgerrige på naturen og vores omgivelser.</p> <p>Personalet er aktivt opsøgende på børnenes interesser og initiativer, og personalet går forrest som igangsættere i forhold til at undersøge og udforske uderummets muligheder.</p> <p>Vi vil invitere forældrene ind i udvalgte aktiviteter i uderummet, både på hverdage og i forbindelse med Elmehøjens traditioner så som høstuge, sommerfest, bedsteforældredage og så videre.</p>	<p>Vi benytter lokalområdets natur. Vi går og cykler til skov og sø, hvor vi går på opdagelse i sæsonen</p> <p>Vi har sneglegård, kvashegn, så- og spire projekter, er ved at etablere sansehaver</p> <p>Vi laver scienceprojekter tilpasset aldersgruppen</p> <p>Vi inddrager uderummet i vores traditioner i Elmehøjen.</p> <p>Uderummet er et sted med højt til loftet, nært til en voksen og mulighed for at prøve sin krop og sanser på nye måder.</p>

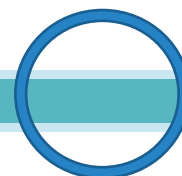
Pædagogiske mål for læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Nedenfor beskrives det, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø understøtter, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab.

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>I Elmehøjen vil vi skabe et børnemiljø, hvor børnene præsenteres for forskellige kulturelle og æstetiske udtryksformer.</p> <p>Børnene skal præsenteres for andre kulturer og udtryksformer for at understøtte deres mulighed for at udvikle egne udtryksformer.</p> <p>Børnene skal præsenteres for forskelligartede kulturer gennem teater, sprog, film, musik, bøger, mad, aktiviteter og udflugter. På den måde skal de understøttes i at blive nysgerrige og tolerante mennesker.</p>	<p>Vuggestuen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Synger om kroppen • Modellervoks • Vasker hænder • Tager tøjet af og leger badelege på badeværelset • Smager på surt/sødt evt. snakke med Henriette om at bestille ting hjem • Massage • Bruger stigerne, så børnene selv kan kravle op i krybben • Mudder-/sandlege • Sparker til bolde • Graver store huller

Korte retningsgivende refleksioner	Eksempler
<p>Børnene skal mulighed for at eksperimentere med kunst, kultur og leg, så de kan omsætte indtryk til udtryk.</p> <p>Personale og forældre er rollemodeller, som børnene kan spejle sig i.</p> <p>Vi understøtter børnene i at øve sig og tilbyder guidning og hjælp alt efter børnenes behov – "Vi går enten foran, ved siden af eller bagved". Børnene skal drage deres egne erfaringer i et trygt miljø med kendte voksne.</p> <p>Både i det interne samarbejde og i samarbejde med forældre, vil vi være nysgerrige på hinandens kulturelt betingede normer og værdier.</p>	

"At evaluere er at vurdere og reflektere over den pædagogiske praksis, vi har i dag, for at gøre vores praksis bedre i morgen" (Citat fra "Kort om evaluerende pædagogisk praksis", Eva, 2018)

Nedenfor beskrives således, hvordan vi skaber en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø. Det beskrives, hvordan vi løbende dokumenterer og evaluerer vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv mål, der er fastsat i forhold til det pædagogiske arbejde med de seks læreplanstemaer.

Beskrivelse af hvordan vi etablerer en evalueringskultur i hverdagen

For at kunne evaluere, skal vi indsamle data. Data skal indgå i vores drøftelser, så vi kan nuancere, afkræfte eller bekræfte vores og forældrenes oplevelse af barnets kompetencer og udfordringer. Det processuelle mål er dels en opkvalificering af den kollegiale sparring og af den data, vi evaluerer ud fra, og dels at videreudvikle vores faglighed.

I Elnehøjen arbejder med at indsamle de data, vi evaluerer ud fra, på følgende måder:

- Tilsynsmaterialet KVALID danner rammen for de observationer, vi laver på hinandens praksis. Disse indgår som en del af vores aktionslærings-tilgang. Vi arbejder struktureret med observationer, videofilm og feedback. Både fælles i personalegruppen, på stuerne og på pædagogiske udviklingsmøder
- "Hjernen og Hjertet" danner ramme for de lovpligtige sprogvurderinger. Derudfra igangsættes nødvendige tiltag, der skal styrke det enkelte barns sproglige udvikling.
- Vi laver en handleplan, hvis vi oplever, at et barn har behov for en særlig fokuseret pædagogisk indsats. I samarbejde med barnets forældre, har vi løbende drøftelser om behovet for justeringer og tiltag, og evaluere derpå.
- Vi benytter DPU (dansk pædagogisk udviklingsbeskrivelse), hvis vi oplever, der er behov for at kortlægge et barns kompetencer og udfordringer. Denne bruges oftest i forbindelse med indstilling til samarbejde med PPR.

Ud over den løbende evaluering af vores pædagogiske praksis, evaluerer vi arbejdet med selve den pædagogiske læreplan. Dette sker, som det er påkrævet i lovgivningen, mindst hvert andet år. Nedenfor beskrives, hvordan vi evaluerer vores pædagogiske læreplan.

Beskrivelse af hvordan vi evaluerer den pædagogiske læreplan

Evalueringerne forgår på følgende møder og måder:

- Pædagogiske udviklingsmøder hver 8. uge
- Teammøder, afdelingsmøder, vuggestuemøder og børnehavemøder
- Vi har løbende supervisionsforløb med pædagogisk konsulent fra PPR
- Samarbejde med PPR og sundhedsafdelingen

Den ny dialogmodel

”Den nye dialogmodel”, som PPR benytter i drøftelserne om børn på netværksmøder, benytter vi i systematiseringen af de faglige drøftelser i personalegruppen. Dette gælder både på ovennævnte møder og i samtaler med forældre. Modellen er ydermere et godt værktøj til faglige drøftelser i det enkelte team.